

JUSTITIS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 6. februar 2017
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Camilla Brinch Rasmussen
Sagsnr.: 2016-1902-0386
Dok.: 2185608

KOMMENTERET OVERSIGT

over

**høringssvar om lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Skærpelse af afsoningsvilkårene for udvisningsdømte indsatte).**

I. Høringen

Et udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Skærpelse af afsoningsvilkårene for udvisningsdømte indsatte) har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den danske Præsteforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører, vicefængselsinspektører og økonomichefer, Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Fængselsforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Rådet for Socialt Udsatte og Socialpædagogernes Landsforbund.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre og Vestre Landsret, Byretterne, Sø- og Handelsretten, Rigsadvokaten, Advokatrådet, Datatilsynet, Den danske Præsteforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Fængselsforbundet

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Østre og Vestre Landsret ønsker ikke at udtale sig om lovforslagsudkastet.

Byretterne, Sø- og Handelsretten, Rigsadvokaten, Datatilsynet, KL, og Politiforbundet i Danmark har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2. Generelle bemærkninger

Fængselsforbundet er overordnet enig i de foreslåede ændringer i lovforslaget omkring udvisningsdømte i fængsler og arresthuse.

Det Kriminalpræventive Råd, er enig i, at det ikke er formålstjenligt at anvende ressourcer på aktiviteter, som har til formål at resocialisere udvisningsdømte afsonere til et liv i det danske samfund. Rådet mener dog, at det bør være en målsætning at reducere risikoen for recidiv – uanset om afsoneren skal udvises – for at forebygge, at den pågældende begår ny kriminalitet i Danmark. Rådet anbefaler derfor, at afsonere så vidt muligt gives ”værktøjer” og/eller kompetencer til at leve kriminalitetsfrit også i deres hjemland.

Retspolitisk Forening udtrykker en generel bekymring over lovforslagets fokus på straffens afskrækkende effekt samt hensynet til retsfølelsen.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder det principielt betænkeligt, hvis afsonere ikke behandles lige. Foreningen anfører i den forbindelse, at afsoning bl.a. har til formål at skabe rammer for en kriminalitetsfri tilværelse – uanset nationalitet. Landsforeningen udtrykker i øvrigt bekymring for, at den foreslåede ordning vil kunne udvikle en uhensigtsmæssig adfærd hos de udvisningsdømte i fængslerne, hvilket vil kunne være til skade for de afsonere, der ikke er udvisningsdømte.

Landsforeningen bemærker endvidere, at det ikke er alle udvisningsdømte, der kan udsendes efter endt afsoning, herunder personer, der risikerer dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling, eller hvor oprindelseslandet ikke umiddelbart kan afklares.

Advokatrådet anerkender den grundlæggende præmis i lovforslaget om, at tiltag, der sigter på reintegration i det danske samfund, ikke er formålstjenlig for udvisningsdømte, der udvises efter strafafsoning. Advokatrådet anfører dog samtidig, at straffuldbydelsens formål som defineret i straffuldbydelseslovens § 3 må være ”at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse”, uanset om den kriminalitetsfri tilværelse skal ske i Danmark eller et andet land. I den forbindelse ønsker Advokatrådet det præciseret, hvorvidt lovforslagets tiltag reelt alene tilsigter at indskrænke forholdene for udvisningsdømte, der har udsigt til en fremtid i et andet land.

Advokatrådet anfører ligeledes, at visse af de nævnte tiltag vil kunne have relevans for gennemførelsen af selve afsoningen, og anbefaler at dette behandles yderligere i lovforslaget.

Justitsministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget er at skærpe afsoningsvilkårene for udvisningsdømte indsatte, bl.a. med henblik på at sende et klart præventivt signal til kriminelle udlændinge om at et fængselsophold i Danmark er en reel straf.

Når udvisningsdømte udlændinge har afsonet deres straf i Danmark, skal de sendes hjem. Der er således ikke behov for at bruge kræfter i fængslerne på resocialiserende tiltag, som retter sig mod f.eks. at kunne få et job eller en uddannelse i Danmark.

Udvisningsdømte skal dog fortsat så vidt muligt tilbydes meningsfuld beskæftigelse under afsoningen, dvs. beskæftigelse ved arbejde eller deltagelse i andre godkendte aktiviteter end programvirksomhed, f.eks. talsmandshverv eller pasning af eget barn.

De forslåede initiativer i lovforslaget har alle resocialisering efter endt afsoning som det primære sigte. Det er i den forbindelse præciseret i lovforslagets bemærkninger, at visse initiativer, herunder særligt initiativer, der har relevans for selve afsoningen, efter en konkret og individuel vurdering vil kunne gennemføres, såfremt særlige forhold taler herfor.

2.1. Handleplaner

Institut for Menneskerettigheder lægger vægt på, at den forslåede ændring vedrørende udarbejdelse af handleplaner ikke er absolut, da lovforslaget giver mulighed for at dispensere i tilfælde af, at særlige omstændigheder foreligger.

Retspolitisk Forening bemærker, at det reelt vil være vanskeligt eller umuligt at udarbejde handleplaner, der tager sigte på den udvisningsdømte tilbagevenden til hjemlandet. Foreningen kan desuden tilslutte sig, at der fortsat skal udarbejdes handleplaner for selve afsoningsforløbet, og at der vil være mulighed for dispensation, såfremt særlige forhold taler derfor.

2.2. Begrænsning af adgangen til beskæftigelse ved uddannelse, undervisning og programvirksomhed

Fængselsforbundet mener, at det giver god mening at undlade at anvende ressourcer i fængslerne på resocialiserende tiltag af udvisningsdømte, som retter sig mod at få et job eller en uddannelse i Danmark.

Direktoratet for Kriminalforsorgen anbefaler, at det præciseres, hvorvidt deltagelse i programvirksomhed kan tilbydes som beskæftigelse for udvisningsdømte, hvor særlige forhold undtagelsesvist taler herfor.

Det Kriminalpræventive Råd bemærker, at det kan være vanskeligt at vurdere effekten af arbejde og uddannelsesmuligheder isoleret set, men at forskning dog peger på, at erhvervsfaglig uddannelse i fængslerne kan have en kriminalpræventiv effekt, samt at adfærdsregulerende programmer kan være virksomme.

Retspolitisk Forening udtrykker bekymring for, at en begrænsning af uddannelses tilbud mv. vil give anledning til konflikter mellem udvisningsdømte og fængselspersonalet eller andre indsatte. Foreningen er desuden af den opfattelse, at der for de fleste udvisningsdømte formentlig vil foreligge sådanne særlige forhold, at de fortsat vil skulle tilbydes uddannelse mv.

Institut for Menneskerettigheder mener, at der er behov for præciseringer i lovforslagets bemærkninger vedrørende begrænsningen af udvisningsdømtes ret til beskæftigelse ved uddannelse mv. Instituttet anbefaler, at det præciseres, at udvisningsdømte, herunder særligt unge afsonere og strafafsonere med læsevanskeligheder, bør tilbydes undervisningsaktivite-

ter, uanset om tiltaget retter sig mod reintegration i det danske samfund eller hjemlandet.

Med lovforslaget vil udvisningsdømte indsatte som det klare udgangspunkt ikke have ret til at være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed.

Der lægges dog samtidig op til, at udvisningsdømte indsatte fortsat vil kunne tilbydes uddannelse mv. under afsoningen, såfremt særlige forhold taler herfor. Dette vil navnlig gøre sig gældende, hvor det efter en konkret og individuel vurdering må anses for påkrævet af hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionen.

Der kan endvidere foreligge særlige forhold i tilfælde af, at der er udsigt til, at en udvisningsdømt indsat skal afsones i lang tid, inden der kan ske løsladelse og udsendelse til hjemlandet, eller den pågældende kan overføres til fortsat afsoning i hjemlandet. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes en bestemt uddannelse, undervisning eller programvirksomhed. I den forbindelse vil forhold som ung alder ligeledes indgå i vurderingen, som et væsentligt moment.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.3.

2.3. Begrænsning af adgangen til social misbrugsbehandling

Fængselsforbundet giver udtryk for betænkelighed ved de foreslåede begrænsninger i adgangen for udvisningsdømte til misbrugsbehandling, idet det anføres, at misbrugsbehandlingen ikke alene retter sig mod tiden efter løsladelsen, men også tiden under afsoningen. Forbundet giver udtryk for, at udvisningsdømte fortsat bør kunne tilbydes behandling for at kunne varetage en dagligdag uden at påvirke andre indsatte eller personalets sikkerhed.

Retspolitisk Forening giver udtryk for samme bekymring over forslaget vedrørende misbrugsbehandling som over forslaget vedrørende uddannelse mv., herunder bekymring for konflikter under afsoningen.

Institut for Menneskerettigheder påpeger, at der i lovforslagets bemærkninger er henvist til at behandlingsgarantien efter straffuldbyrdelseslovens § 45 a vedrører sociale behandlingstilbud svarende til de tilbud, som kommunerne tilbyder efter servicelovens § 85. Instituttet bemærker i den for-

bindelse, at kommunernes forpligtelse til at yde behandling for stofafhængighed tidligere har været reguleret i den dagældende servicelovs § 85, men at forpligtelsen nu følger af servicelovens § 101, hvorfor der rettelig bør henvises til denne bestemmelse.

Instituttet anfører desuden, at den sociale behandling mod stofmisbrug primært retter sig mod den nedsatte fysiske og især psykiske funktionsevne, samt de sociale problemer, der følger af misbruget. Instituttet bemærker desuden, at den sociale misbrugsbehandling har nær sammenhæng med den lægelige behandling, som f.eks. substitutionsbehandling for opioidafhængighed. Instituttet anbefaler, at forslaget genovervejes i lyset af det bredere indhold og formål med den sociale stofmisbrugsbehandling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen bemærker bl.a., at man lægger til grund, at der vil være hjemmel til at igangsætte eller opretholde misbrugsbehandling over for udvisningsdømte, hvis det er nødvendigt af ordens- og sikkerhedsmæssige årsager, f.eks. for at sætte den indsatte i stand til, at have omgang med personale og andre indsatte.

Bestemmelsen vedrører alene indsattes adgang til social misbrugsbehandling, men ikke til somatisk misbrugsbehandling, herunder abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapning mv.) samt anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug.

Mens den lægelige del af behandlingen er rettet mod følgerne af stofmisbrugerens fysiske afhængighed, har den socialpædagogiske del af behandlingen i højere grad til formål at støtte den pågældende til at gennemføre behandlingsforløbet og fastholde behandlingsresultatet efterfølgende.

Den socialpædagogiske misbrugsbehandling i kriminalforsorgens institutioner tager navnlig sigte på efterfølgende fastholdelse af behandlingsresultatet, idet den lægelige behandling her vil være umiddelbart tilgængelig for den indsatte, hvorfor gennemførelse af behandlingen ikke beror på en aktiv indsats fra stofmisbrugerens side. For så vidt angår indsatte i kriminalforsorgens institutioner, er det primære formål med den socialpædagogiske misbrugsbehandling således at ruste den indsatte til at fastholde resultatet af behandlingen efter endt afsoning og dermed støtte den pågældende bedst muligt til at skabe en stof- og kriminalitetsfri hverdag efter løsladelsen.

En vellykket misbrugsbehandling vil i øvrigt ofte forudsætte en længerevarende indsats, og behandlingen koordineres i den forbindelse med de soci-

ale myndigheder, som har ansvaret for at videreføre behandlingen efter endt afsoning. For udvisningsdømte, som skal udsendes efter strafudståelsen, vil det i sagens natur ikke være muligt for de danske myndigheder at sikre videreførelsen af behandlingen efter løsladelsen.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede ordning indebærer, at udvisningsdømte indsatte fortsat skal tilbydes social behandling mod stofmisbrug, hvis særlige forhold taler herfor. Det vil navnlig kunne være tilfældet, hvis der er tale om et længerevarende ophold i afsoningsinstitutionen. Der bør dog samtidig være konkrete grunde, som taler for, at den udvisningsdømte bør tilbydes behandling. Justitsministeriet kan i den forbindelse bekræfte, at dette f.eks. kan være tilfældet, hvis det er påkrævet af hensyn til den indsattes helbred eller af hensyn til orden og sikkerhed i institutionen, herunder hvis det vurderes nødvendigt for at gøre den indsatte i stand til at indgå i en dagligdag i fællesskab med andre indsatte og personale.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.3, er der foretaget en række præciseringer af den foreslåede ordning og henvisninger til servicelovens bestemmelser.

2.4. Øvrige bemærkninger

Direktoratet for Kriminalforsorgen anbefaler, at det præciseres i lovforslaget, hvorvidt der skal foretages en mere lempelig utilrådelighedsvurdering i henhold til straffelovens § 38, stk. 4, i forbindelse med prøveløsladelsen af udvisningsdømte på baggrund af de foreslåede ændringer.

Justitsministeriet har præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at det forhold, at en udvisningsdømt indsat har været afskåret fra at deltage i uddannelsesforløb mv. omfattet af lovforslaget, ikke vil kunne indgå i kriminalforsorgens utilrådelighedsvurdering som et forhold, der i sig selv taler imod prøveløsladelse.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 2.1.3, 2.2.3 og 2.3.3.

Retspolitisk Forening stiller spørgsmålstegn ved, om myndighederne i dag overholder deres forpligtelse til at tilbyde udvisningsdømte kurser og andre resocialiseringstiltag, når det i bemærkningerne til lovforslaget anføres, at forslaget ikke vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning. Foreningen betvivler desuden, at forslaget ikke vil få

administrative konsekvenser, idet foreningen vurderer, at administrationen af undtagelsesmulighederne vil kræve, at der afsættes yderligere tid til sagsbehandling.

Det er fortsat Justitsministeriets vurdering, at de foreslåede ændringer ikke vil have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning, jf. pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at de foreslåede ændringer ikke vil medføre besparelser, idet der ikke betales for undervisning, misbrugsbehandling mv. pr. indsat. Ændringerne vil således alene betyde, at ressourcerne kan koncentreres om de øvrige indsatte.

I forhold til bemærkningen om administrative konsekvenser, bemærkes det, at lovforslaget indebærer, at der kun undtagelsesvist vil foreligge sådanne særlige forhold, at udgangspunktet om, at de foreslåede begrænsninger skal gælde alle udvisningsdømte indsatte, kan fraviges.

2.5. Forholdet til internationale konventioner

Institut for Menneskerettigheder, Advokatrådet og Retspolitisk Forening anfører, at lovforslaget bør indeholde en beskrivelse af forslagens forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder retten til sundhed, forbuddet mod umenneskelig og nedværdigende behandling samt forbuddet mod diskrimination.

Institut for Menneskerettigheder påpeger desuden, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at staten har en positiv forpligtelse til at sikre passende sundhedsmæssig bistand til personer, der er frihedsberøvet, herunder strafafsonere. Instituttet anfører også, at den foreslåede begrænsning i adgangen til social behandling mod stofmisbrug for udvisningsdømte udgør en forskelsbehandling i forhold til andre indsatte i relation til en specifik sundhedsydelse og bemærker i forlængelse heraf, at der er tale om diskrimination, medmindre forskelsbehandlingen er saglig og nødvendig.

Instituttet anfører endvidere, at forslaget bør indeholde regeringens overvejelser om imødekommelse af ikke-retligt bindende internationale fængselsstandarder. Instituttet henviser i den forbindelse bl.a. til De Europæiske Fængselsregler og Den Europæiske Komité til Forebyggelse af Tortur.

Præsteforeningen udtrykker bekymring over lovforslaget, idet alle indsatte – uanset nationalitet – efter foreningens opfattelse bør tilbydes den bedste mulighed for resocialisering. Foreningen forventer i øvrigt, at de foreslåede ændringer vil medføre et øget antal samtaler med udenlandske afsonere.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 14 skal nydelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder og friheder sikres uden forskel på grund af bl.a. national oprindelse.

Anvendelsesområdet for artikel 14 er begrænset derved, at bestemmelsen er accessorisk til konventionens øvrige bestemmelser. Det betyder, at bestemmelsen kun kan anvendes i sammenhæng med én eller flere af disse bestemmelser. Heri ligger ikke et krav om, at en sådan rettighed skal være krænkede, men derimod alene et krav om, at den foreliggende situation skal ligge inden for rettighedens anvendelsesområde ("ambit").

Hvis en situation ligger inden for en anden bestemmelses anvendelsesområde, indeholder artikel 14 et forbud mod usaglig forskelsbehandling.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis indebærer dette, at personer i sammenlignelige situationer som udgangspunkt skal behandles ens, og at forskelsbehandling kun er berettiget, hvis den har et legitimt formål og samtidig står i et rimeligt forhold til dette formål.

Forhold under frihedsberøvelse, herunder adgangen til lægelig behandling og sundhedsydelse, er omfattet af artikel 3 om forbuddet mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Efter Justitsministeriets opfattelse befinder udvisningsdømte sig imidlertid ikke i en sammenlignelig situation med andre indsatte i forhold til de foreslåede initiativer, der alle har resocialisering efter endt afsoning som det primære sigte. Det skyldes, at udvisningsdømte ikke skal vende tilbage til det danske samfund, og at der således ikke er behov for at forberede de pågældende til en sådan reintegration. Da udvisningsdømte indsatte således ikke i forhold til de foreslåede initiativer befinder sig i en sammenlignelig situation med øvrige indsatte, er forslaget ikke udtryk for forskelsbehandling. Forslaget rejser derfor ikke spørgsmål i forhold til artikel 14 sammenholdt med artikel 3.

Det bemærkes i den forbindelse, at der fortsat vil kunne iværksættes socialpædagogisk behandling mod stofmisbrug over for udvisningsdømte, hvis det er nødvendigt som følge af f.eks. afsoningens varighed, den udvisnings-

dømtes helbredsmæssige forhold eller ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, jf. herved pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes endvidere, at forslaget ikke begrænser udvisningsdømte indsattes adgang til somatisk behandling i fængsler og arresthuse. Udvisningsdømte vil således fortsat have samme adgang som andre indsatte til at modtage f.eks. abstinens- og substitutionsbehandling (metadonnedtrapping mv.) eller anden lægelig behandling, der relaterer sig til stofmisbrug.

Forslaget rejser således heller ikke spørgsmål i forhold til udvisningsdømtes ret til passende sundhedsmæssig bistand efter EMRK artikel 3 om forbud mod tortur samt umenneskelig og nedværdigende behandling.

Det bemærkes i øvrigt, at der fortsat vil kunne udarbejdes handleplaner for udvisningsdømte for tiden efter løsladelse, ligesom de kan deltage i uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, hvis særlige forhold konkret taler herfor, jf. herved pkt. 2.1.3 og 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet er opmærksom på internationale anbefalinger vedrørende fængselsstandarder, herunder anbefalingerne i De Europæiske Fængselsregler, men finder, at lovforslagets formål sammenholdt med det forhold, at de udvisningsdømte fortsat vil have ret til beskæftigelse og somatisk misbrugsbehandling, og at der fortsat vil være mulighed for at tilbyde udvisningsdømte uddannelse mv., når særlige forhold taler derfor, vægter højere.

Justitsministeriet vurderer samlet set, at det vil være muligt at gennemføre forslaget inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Udover de ændringer, der er anført ovenfor under pkt. 2, indeholder lovforslaget i forhold til lovudkastet, der blev sendt i høring, følgende ændringer:

- Der er i lovforslagets § 2, stk. 2 tilføjet en overgangsbestemmelse, der medfører, at deltagelse i uddannelse, undervisning og programvirksomhed samt social misbrugsbehandling, der er påbegyndt før lovforslagets ikrafttræden, vil kunne færdiggøres.

Der henvises lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

- Der er i lovforslagets § 1, nr. 3 ligeledes tilføjet ”jf. dog stk. 2” i § 45 a, stk. 1, idet hovedreglen om at indsattes ret til vederlagsfri stofmisbrugsbehandling, fraviges i de tilfælde, der er omfattet af den foreslåede nye § 45a, stk. 2.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

- Der er foretaget en række sproglige ændringer i bemærkningerne til lovforslaget, bl.a. for at tydeliggøre, hvilke tilbud om uddannelse, undervisning mv., der tager sigte på resocialisering med henblik på tiden efter løsladelse, og som derfor er omfattet af lovforslaget.
- Det er i lovforslagets bemærkninger præciseret, at lovforslaget ikke medfører begrænsninger i forhold til de udvisningsdømtes adgang til prøveløsladelse i forbindelse med udsendelse af Danmark.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 2.1.3, 2.2.3 og 2.3.3.

- Det er i lovforslagets bemærkninger præciseret, at muligheden for at iværksætte socialpædagogisk misbrugsbehandling, er til stede såfremt ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i afsoningsinstitutionen kræver det.

Der henvises til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

- Det er i lovforslagets bemærkninger præciseret, at den foreslåede begrænsning i adgangen til misbrugsbehandling ikke omfatter den lægelige del af misbrugsbehandlingen, men alene den socialpædagogiske indsats.

Der henvises til pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Herudover er der i forhold til høringsudkastet foretaget ændringer i lovforslaget af redaktionel og lovteknisk karakter.